

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้แทนยาในเขตภาคเหนือ ของบริษัทยาในประเทศไทย ในครั้งนี้ มีระเบียบวิธีการศึกษา ได้แก่ ขอบเขตการศึกษา วิธีการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ สถานที่ใช้ในการดำเนินการและรวบรวมข้อมูล และระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้แทนยาในเขตภาคเหนือ ของบริษัทยาในประเทศไทย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามกับผู้แทนยาที่ทำงานในพื้นที่จังหวัดในเขตภาคเหนือ ในช่วงเดือนพฤศจิกายน โดยในการศึกษานี้ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนด้วยกัน คือ ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานทั้ง 6 ด้าน ตามแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในการทำงาน (Quality of Work Life) ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจิตวิญญาณ และด้านความมั่นคงในชีวิต (สถาบันเสริมสร้างขีดความสามารถมนุษย์, 2552: ออนไลน์) และศึกษาในส่วน of ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานซึ่งจะวัดจากคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวม

ขอบเขตประชากรและการกำหนดขนาดตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษานี้ คือ ผู้แทนยาบริษัทยาในประเทศไทยที่ทำงานในเขตภาคเหนือของประเทศไทย ซึ่งมีจำนวน 64 บริษัท (MIMS Thailand, 2555: ออนไลน์)

ในการศึกษานี้ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน เนื่องจากจำนวนผู้แทนยาถือเป็นกลยุทธ์ทางการตลาดอย่างหนึ่งที่ต้องปกปิดเป็นความลับของบริษัท แต่โดยทั่วไปทุกๆ บริษัทจะมีจำนวนผู้แทนยาเขตภาคเหนือตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป (พรชัย อัคราสรณีย์, 2556: สัมภาษณ์) จึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 ราย โดยเปิดตารางของ Seymour Sudman, (กฤษณ์ รื่นรมย์, 2545: 187) ดำเนินการเก็บตัวอย่างแบบสุ่มตามสะดวก (Convenience Sampling) ในโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โรงพยาบาลลำปาง และโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยนเรศวร

วิธีการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาเป็นผู้ที่ทำการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดด้วยตัวเอง โดยมีวิธีการดำเนินการคือผู้ศึกษาจัดทำแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิจัยและทำการเก็บข้อมูลจากผู้แทนยาบริษัทยาในประเทศ ที่ทำงานในเขตภาคเหนือ ในโรงพยาบาล 3 แห่ง คือ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โรงพยาบาลลำปาง และโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 200 ราย ระหว่างช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนสิงหาคม ปี 2557

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษาสูงสุด อายุการทำงานในบริษัทปัจจุบัน และระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้แทนยาในเขตภาคเหนือ ของบริษัทยาในประเทศ ประกอบไปด้วยคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน และคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมตาม MS – QWL โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานประกอบไปด้วย 6 ปัจจัย ดังนี้ ปัจจัยทางด้านร่างกาย ปัจจัยทางด้านสัมพันธภาพทางสังคม ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยทางด้านจิตวิญญาณและปัจจัยทางด้านความมั่นคงในชีวิต ซึ่งมีรายละเอียดในคำถาม ดังนี้

1. ด้านร่างกาย	จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 – 6
2. ด้านจิตใจ	จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 7 – 14
3. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 15 – 20
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 21 – 26
5. ด้านจิตวิญญาณ	จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 27 – 36
6. ด้านความมั่นคงในชีวิต	จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 37 – 44

และคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวม จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 45

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้แทนยาในเขตภาคเหนือของบริษัทยาในประเทศ โดยลักษณะของแบบสอบถามจะเป็นแบบคำถามปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามจะนำมาวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติอ้างอิง (Inferential Statistic) โดยลักษณะของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยแต่ละด้าน ซึ่งจะเป็นคำถามที่มีคำตอบให้เลือกอยู่ 5 ระดับ โดยใช้มาตราวัด Likert Scale โดยแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยน้อยที่สุด เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วย เห็นด้วยมากที่สุด (กุณฑลลี รื่นรัมย์, 2551: 122-124)

กลุ่มที่ 1 ข้อความทางบวก การให้เกณฑ์คะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
เห็นด้วยมากที่สุด	5
เห็นด้วยมาก	4
เห็นด้วยปานกลาง	3
เห็นด้วยน้อย	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1

กลุ่มที่ 2 ข้อความทางลบการให้เกณฑ์คะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
เห็นด้วยมากที่สุด	1
เห็นด้วยมาก	2
เห็นด้วยปานกลาง	3
เห็นด้วยน้อย	4
เห็นด้วยน้อยที่สุด	5

โดยมีเกณฑ์การแปลผล โดยทำการหาค่าคะแนนเฉลี่ยและแปลความหมายของคะแนนทั้ง 5 ระดับค่าเฉลี่ย ด้วยวิธีการคำนวณอัตราภาคชั้น เพื่อแบ่งช่วงระดับค่าเฉลี่ย (กัลยา วานิชปัญษา, 2547:29) ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

กำหนดเกณฑ์การแปลผลจากค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นในแต่ละระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	แปลผลระดับความคิดเห็น
4.21 – 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.41 – 4.20	เห็นด้วยมาก
2.61 – 3.40	เห็นด้วยปานกลาง
1.81 – 2.60	เห็นด้วยน้อย
1.00 – 1.80	เห็นด้วยน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	แปลผลระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน
4.21 – 5.00	มีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับสูงมาก
3.41 – 4.20	มีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับสูง
2.61 – 3.40	มีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	มีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับต่ำ
1.00 – 1.80	มีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับต่ำมาก

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามจะนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติอ้างอิง (Inferential Statistic) ได้แก่

1. ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ให้อธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด อายุการทำงานในบริษัทปัจจุบัน และระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้อธิบายระดับความคิดเห็นในปัจจุบันด้านต่างๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้แทนยาในเขตภาคเหนือ ของบริษัทยาในประเทศไทย
3. การแจกแจงแบบที (T-Test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ใช้เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล กับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานทั้ง 6 ปัจจัย และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบแบบ Least Significant Different (LSD)
4. การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ใช้เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานทั้ง 6 ด้าน กับระดับคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมของผู้แทนยาในเขตภาคเหนือ ของบริษัทยาในประเทศไทย

5. การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อวัดระดับอิทธิพลของปัจจัย ทั้ง 6 ด้านที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวม

สถานที่ใช้ในการดำเนินการและรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้สถานที่ในการดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. คณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม จะดำเนินการที่โรงพยาบาลมหาราชนคร เชียงใหม่ โรงพยาบาลลำปาง และโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยนเรศวร

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ.2556 – ตุลาคม พ.ศ.2557 โดยมีระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ เดือนมิถุนายน – สิงหาคม พ.ศ.2557

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved